

ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ภาณุภูมิ ภารสงวน¹, พนายุทธ เขยบาล²

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

e-mail: Pakphooma25@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน และ 4) สร้างสมการพยากรณ์ธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 299 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษามีความเชื่อมั่นเท่ากับ .906 และแบบสอบถามประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .843 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1) ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน 4) สมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู โดยธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยใช้ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นตัวแปรพยากรณ์ ได้อำนาจพยากรณ์ร้อยละ 81.90

คำสำคัญ: ธรรมาภิบาล,ผู้บริหารสถานศึกษา,ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู

GOOD GOVERNANCE OF SCHOOL ADMINISTRATORS EFFECTING
THE OPERATIONAL EFFECTIVENESS OF TEACHERS IN SCHOOLS
UNDER LOEI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
THE OFFICE OF 1

Pakphoom Pansanguan¹, Panayuth Choeybal²

Under loei primary educational service area the office of 1

Pakphooma25@gmail.com

The purposes of this research were 1) to study the level of governance of school administrators. 2) to study the level of effectiveness in the performance of teachers in the school 3) to study the relationship between the governance of the school administrators and the effectiveness the performance of teachers in the school and 4) to create an equation for the governance of the administrators that affects the effectiveness of teachers in schools under the office of Loei primary educational service area 1.

The sample used in the research were 299 teachers in the schools under the office of loei primary education service area 1 using by a stratified random sampling. The instrument used in the research was a questionnaire. The confidence rating scale with 5 levels. with the reliabilities of .906 and .843 respectively. The statistics used for data analysis are frequency distribution, percentage, mean, standard deviation. Pearson's product moment correlation coefficient. And stepwise multiple regression analysis

The results of the research showed that

1) Good governance of school administrators in schools under the Office of Loei Educational Service Area 1 was at the highest level 2) the effectiveness of teacher performance In schools under the Office of Loei Educational Service Area, District 1 was at the highest level. 3) Good governance of school administrators and teacher performance in schools under the Office of Loei Primary Education Service Area 1 had a relationship 4. Predicting equations for teacher effectiveness of work By good governance of school administrators In schools under the Office of Loei Primary Education Service Area 1 as a predictive

Keywords: Good governance , School Administrators, Effectiveness in the Performance of Teachers

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 หมวด 6 มาตรา 65 ระบุว่า รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 หมวด 6 มาตรา 65, 2560: 17) การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้กฎหมายดังกล่าว ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน อย่างทั่วถึงด้วยยุทธศาสตร์ชาติเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ, 2560: ออนไลน์) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดีมีความสามารถและอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข เพื่อให้ความมุ่งหมายดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์จึงได้กำหนดแนวทางในการบริหารและการจัดการศึกษา จากแบบเดิมที่เน้นการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางไปสู่การบริหารแบบกระจายอำนาจ (ทองเหรียญ บุญปก, 2561: บรรยาย) โดยเฉพาะมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติมที่กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ การบริหารงานทั่วไปไปยังสถานศึกษาโดยตรง เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคม แห่งคุณธรรมคุณภาพ สมรรถภาพและประสิทธิภาพต่อไป (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542: ออนไลน์) ดังนั้น โรงเรียนจึงมีความสำคัญในการที่จะนโยบายนโยบายทางการศึกษา ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดซึ่งจะสำเร็จหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับกระบวนการบริหารของโรงเรียนเป็นสำคัญ โดยที่พฤติกรรมตามกระบวนการบริหารของโรงเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวและส่งผลถึงคุณภาพหรือไม่มีคุณภาพของการศึกษา ซึ่งหมายถึงความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนนั่นเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550: 29)

นอกจากนี้ยังพบว่าธรรมาภิบาล (Good Governance) ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์การอีกด้วย ธรรมาภิบาลเป็นมิติใหม่ของการบริหารงานภาครัฐ เน้นบทบาทของผู้บริหารงานภาครัฐ ในฐานะผู้ให้บริการที่มีคุณภาพสูงตามที่ประชาชนในฐานะผู้รับบริการต้องการ โดยเน้นบทบาทของผู้บริหาร ในการที่จะปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมีการตรวจสอบสามารถประเมินผลงานได้อย่างชัดเจน และมีการแข่งขันเพื่อการจัดการบริการที่ดีขึ้น (Agere, 2000 อ้างถึงใน ประจักษ์ โคชะธนา, 2559: 119) การบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลจึงก่อให้เกิดประสิทธิผลทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์การ (Harley, Hyman & Thomson, 2005 อ้างถึงใน ประจักษ์

โคชะธา, 2559: 120) นอกจากนี้ ในงานวิจัยของ ลาซิต ไชยอนงค์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง “ธรรมาภิบาล วัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลองค์การของศาลยุติธรรม:ตัวแบบสมการโครงสร้าง” พบว่าร้อยละ 82.60 ของความแปรปรวนในแนวคิดประสิทธิผลองค์การ สามารถถูกอธิบายและทำนายโดยธรรมาภิบาล จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจในการที่จะพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลด้วยแนวคิด วัฒนธรรมองค์การและธรรมาภิบาล (ลาซิต ไชยอนงค์, 2556: 22)

เมื่อพิจารณาสภาพการดำเนินงานตามบทบาทที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 ยังไม่สามารถปฏิบัติงาน ให้บรรลุ ผลสำเร็จตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้ อีกทั้งยังไม่สามารถนำนโยบายสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้เป็นผล มาจากกระบวนการบริหารของโรงเรียน ซึ่งสรุปประเด็นปัญหา การดำเนินการด้านประสิทธิผล การบริหารได้ดังนี้ 1) การกระจายอำนาจการบริหารจัดการสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม และ 2) สถานศึกษาขนาดเล็กบางแห่ง ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษามีจำนวนครูและ นักเรียนน้อยมาก ซึ่งครูต้องทำหน้าที่แทนผู้บริหารและบริหารงานทั้ง 4 ฝ่ายด้วยตนเอง ทำให้การบริหารงานของผู้อำนวยการสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 บางโรงเรียน ขาดประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติปีพุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) ที่มุ่งเน้นให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากระจายอำนาจสู่สถานศึกษาเพื่อความเป็นอิสระ มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามมา (รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2561 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1, 2561: 4)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญในหลักธรรมาภิบาลและเชื่อว่าหลักธรรมาภิบาลเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถอธิบายประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 และความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการศึกษาหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จะใช้ เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารการศึกษา การบริหารสถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพ และส่งผลต่อประสิทธิผลในองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับมากที่สุด

2. ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างน้อย 1 หลัก สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,347 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 299 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 303) แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความกระจายและครอบคลุมตามขนาดของโรงเรียน และ กำหนดวิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามต้องการ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินและตรวจสอบให้มีความครอบคลุม ถูกต้องตามนิยามของธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มี IOC ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 นำมาใช้จากนั้นนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งเป็นครูผู้สอนจำนวน 30 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค แบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 การศึกษาระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ความเชื่อมั่นเท่ากับ .906 และ ตอนที่ 3 การศึกษาระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .843 แล้วจึงส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 299 ฉบับ ได้รับคืนมาทั้งหมด 299 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 นำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน สรุปผลและเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 แสดงในตารางที่ 1-5 ดังนี้

ผลการศึกษาธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 แสดงในตารางที่ 1-5 ดังนี้

1. การศึกษาระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. นิติธรรม	4.64	0.49	มากที่สุด
2. คุณธรรม	4.60	0.50	มากที่สุด
3. ความโปร่งใส	4.62	0.52	มากที่สุด
4. การมีส่วนร่วม	4.63	0.48	มากที่สุด
5. ความรับผิดชอบ	4.61	0.51	มากที่สุด
6. ความคุ้มค่า	4.48	0.58	มาก
โดยรวม	4.51	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านความคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.48$) อยู่ในระดับมาก

2. การศึกษาระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู

ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.60	0.51	มากที่สุด
2. ด้านความประพฤติในการรักษาวินัย	4.63	0.49	มากที่สุด
3. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.48	0.63	มาก
4. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.49	0.60	มาก
โดยรวม	4.55	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านความประพฤติในการรักษาวินัย ($\bar{X} = 4.63$) และด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.60$) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.49$) และด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.48$) อยู่ในระดับมาก

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	Y	Tolerance	VIF
X ₁	1.000	0.658**	0.705**	0.604**	0.655**	0.664**	0.831**	.384	2.608
X ₂		1.000	0.598**	0.643**	0.635**	0.561**	0.712**	.456	2.193
X ₃			1.000	0.644**	0.828**	0.721**	0.828**	.245	4.079
X ₄				1.000	0.760**	0.517**	0.717**	.371	2.695
X ₅					1.000	0.669**	0.803**	.219	4.568
X ₆						1.000	0.746**	.417	2.398
Y							1.000		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตารางที่ 3 พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยนิติธรรม (X₁) และ ความโปร่งใส (X₃) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในระดับสูง (r= 0.831 และ 0.828 ตามลำดับ) ส่วนความรับผิดชอบ (X₅) ความคุ้มค่า (X₆) การมีส่วนร่วม (X₄) และคุณธรรม (X₂) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในระดับปานกลาง (r= 0.803, 0.746, 0.717 และ 0.712 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกันแล้วความสัมพันธ์ (r) ระหว่าง X₁ – X₆ มีความสัมพันธ์ (r) ระหว่าง 0.517 - 0.831

4. การสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยใช้ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแปรพยากรณ์ดังรายละเอียดตารางที่ 4-5

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

Model	R	R ²	R ² Change	Adj R ²	S.E. _{est}	Sig
1. (X ₁)	.831	.690	.690	.689	.131	.000**
2. (X ₁), (X ₃)	.895	.807	.807	.806	.104	.000**
3. (X ₁), (X ₃), (X ₆)	.905	.819	.819	.817	.101	.000**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยพบว่า ด้านนิติธรรม (X_1) ด้านความโปร่งใส (X_3) และด้านความคุ้มค่า (X_6) เป็นตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ($R = .905$) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการพยากรณ์ ($R^2 = .819$) หรือมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 81.90

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา	b	S.E. b	β	t	p-value
ค่าคงที่ (Constant)	0.525	.116		4.528	.000**
นิติธรรม (X_1)	.436	.037	.439	6.609	.000**
ความโปร่งใส (X_3)	.326	.033	.397	5.037	.000**
ความคุ้มค่า (X_6)	.117	.026	.168	3.772	.000**
Multiple R = .905 $R^2 = .819$ Adjusted $R^2 = .817$ S.E. _{est} = .101 p-value = .000**					

จากตารางที่ 5 พบว่า เมื่อนำธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีทั้ง 3 ข้อ ไปหาความสัมพันธ์เพื่อสร้างสมการพยากรณ์โดยใช้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูเป็นตัวแปรเกณฑ์ ตัวพยากรณ์ที่มีสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) คือ ด้านนิติธรรม (X_1) ด้านความโปร่งใส (X_3) และด้านความคุ้มค่า (X_6) ตามลำดับ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ($R = .905$) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการพยากรณ์ ($R^2 = .819$) ซึ่งสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ได้ร้อยละ 81.90

เมื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล มาสร้างสมการพยากรณ์จะได้สมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 0.525 + .436(X_1) + .326(X_3) + .117(X_6)$ สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = .439(X_1) + .397(X_3) + .168(X_6)$

สรุปผลและอภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่า ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ใช้ธรรมาภิบาลเป็นหลักเกณฑ์ในการปกครองบ้านเมืองตามวิถีทางประชาธิปไตยและเป็น

แนวทางการจัดระเบียบเพื่อให้ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในด้านการศึกษา เพื่อให้การบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไปมีความเป็นธรรมมี ความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ แมนสรวง แซ่ซิม (2557: ออนไลน์) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีธรรมาภิบาล จะต้องยึดหลักความถูกต้อง คือ มีการพิจารณาวินิจฉัยปัญหา การทำการตัดสินใจ (Decision Making) และสั่งการ (Command) ด้วยความถูกต้องตามกฎหมายบ้านเมือง และกฎระเบียบข้อบังคับ ระเบียบ วินัยข้าราชการ และจรรยาบรรณครู ซึ่งเป็นข้อบังคับภายใต้ข้อตกลงร่วมกัน ให้ถูกต้องตามหลักศีลธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของสังคม ถูกต้องตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือ และถูกต้องตรงประเด็นตามหลักวิชา และได้รับความพึงพอใจ จากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในระบบงานของสถานศึกษาทั้ง 4 งาน อันได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไปสอดคล้องกับที่ จันทรัมย์ ภูติอริยวัฒน์ (2560: 107) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนถือเป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพด้วยการบริหารรูปแบบใหม่ มีการจัดทำทรัพยากรทางวิชาการและ ข้อมูลสารสนเทศ มุ่งเน้นการบริหารโดยองค์คณะบุคคล ฟังตนเอง มุ่งประโยชน์ต่อผู้เรียน มีการประสานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาและมีการประเมินตรวจสอบเป็นระยะอย่างโปร่งใส และสอดคล้องกับที่ พระสรชัย นิลเจียรนัย (2558: 139) กล่าวว่า การบริหารและพัฒนาการจัดการเรียนของสถานศึกษา ถ้านำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของสถานศึกษาจะทำให้การบริหารงานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นำหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลักมาใช้ในการบริหาร ซึ่งเป็นการบริหารการปกครองที่ดีที่ทุก ๆ ส่วนเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม เหมาะที่จะนำมาใช้ในการจัดการบริหารงาน ทำให้หน่วยงานนั้นสามารถพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพได้

2. จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากความสามารถของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่ได้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบแบบธรรมเนียม ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนของครูมีคุณภาพ มีการจัดทำแผนการสอน สื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน สังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พิมพ์ใจ รสธรรม (2558: 84) ที่กล่าวว่า ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ การกิจเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของท้องถิ่น จัดทำแผนการเรียนรู้ พัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ การกิจเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหาร กระตุ้น ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาวิชาชีพ และปฏิบัติงานตามศักยภาพของตน ผู้บริหารใช้ข้อมูลสารสนเทศ ที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ อภิเดช พลเยี่ยม (2556: 32) ที่กล่าวว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูคือการพัฒนาวิชาชีพครู นอกจากครูผู้สอนจะเป็นผู้สืบเสาะแสวงหาวิธีการในการพัฒนา

ตนเองแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษา ก็เป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพตรงตามศักยภาพของแต่ละคน โดยพิจารณาถึงบทบาท และสอดคล้องกับแนวคิดของ อนุสิทธิ์ นามโยธา (2551: 68) ที่กล่าวว่า โรงเรียนที่มีการบริหารจัดการศึกษาคือ การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถและส่งเสริมให้ครู ตระหนักถึงคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ พัฒนาความรู้ให้ก้าวไกล พร้อมทั้งจะจัดการเรียนการสอน ที่ทำให้ผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมจริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. จากผลการวิจัย พบว่า ธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 คือ ธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้ธรรมชาติ โดยเฉพาะในด้านนิติธรรมและด้านความโปร่งใส ในด้านนิติธรรมผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียน จัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ในการออกกฎข้อบังคับอันเป็นที่ยอมรับของบุคลากรที่ต้องปฏิบัติตาม โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนติดตามตรวจสอบแผนงานและโครงการต่าง ๆ ในการใช้จ่ายงบประมาณโครงการในสถานศึกษา ต้องเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามความจริง ทุกคนในองค์กรสามารถรับรู้และตรวจสอบได้พร้อมทั้งจัดทำเอกสารหลักฐานการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งจะได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอกอยู่ตลอดเวลา

4. จากผลการวิจัยที่พบว่าธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีอยู่ 3 หลัก เรียงตามหลักที่มีอำนาจการพยากรณ์จากสูงไปหาต่ำ คือ ด้านนิติธรรม ด้านความโปร่งใส และด้านความคุ้มค่า เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 ธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 หลัก สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการตอบสนอง และด้านมุ่งเน้นฉันทามติ เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาให้ดีขึ้นต่อไป
3. การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้นข้อมูลและเนื้อหาที่ได้จึงเป็นไปในเชิงปริมาณไม่สามารถลงรายละเอียดเชิงลึกได้ ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลได้มาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น โดยอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม
4. ควรศึกษาผลของการนำหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือการวิจัยเพื่อพัฒนา หรือหาแนวทางในการพัฒนาผลการปฏิบัติงานของครูโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่สามารถพยากรณ์ได้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กฎกระทรวง. (2550). **กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ. (2560). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย**. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2562, จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/>.
- จันทร์สม ภูติอรียวัฒน์. (2560). **ธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษากับความเป็นเลิศในผลลัพธ์ด้านบุคลากร**. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประจักษ์ โคชะธนา และ พงษ์เทพ จันทสุวรรณ. (2559). **วัฒนธรรมองค์การและธรรมาภิบาลที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือ**. *ครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 4(2), 119-120.
- ทองเหรียญ บุญปก. (2561). **แนวทางการสอบครูผู้ช่วย**. บรรยาย.
- พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ. (2560). **ราชกิจจานุเบกษา**. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2562, จาก http://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=6814.
- พระสรชัย ชยรมโม (นิลเจียรนัย). (2558). **หลักธรรมาภิบาลการบริหารสถานศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- พิมพ์ใจ รสธรรม. (2558). **ปัจจัยความเครียดของผู้อำนวยการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- แมนสรวง แซ่ซิ้ม. (2550). **การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์สาระการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ เรื่อง การสร้างเว็บเพจด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแม่จันวิทยา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2561 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. (2561). **แผนการปฏิบัติงานประจำปี**. เลย: สพป.เลย.1
- ลาชิด ไชยอนงค์. (2556). **ธรรมาภิบาลกับวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลองค์การของศาลยุติธรรม**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการองค์กร มหาวิทยาลัยเกริก.
- อภิเดช พลเยี่ยม. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิภาพของโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อนุสิทธิ์ นามโยธา. (2555). **การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อนุสิทธิ์ นามโยธา. (2555). **การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Hoy,W.K. and Miskel, C.G. (2001). **Educational Administration : Theory , Research and Practice**. 6 th ed. Boston: Mc Graw-Hill.